

Vammaisneuvosto 13.09.2023 § 65

§ 65

Vastaus vammaisneuvoston aloitteeseen koskien hyvinvointialueen esityslistojen kaksikielisyyttä

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Moisala Jarno

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi annetun vastauksen aloitteeseen:

Hallinnon vastuualue on valmistellut vastauksen vammaisneuvoston aloitteeseen.

Toimielinten kaksikielisyydestä määrätään hyvinvointialueen hallintosäännössä. Hallintosäännön 8 §:n mukaan aluevaltuuston kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen on laadittava suomen ja ruotsin kielellä. Lisäksi hallintosäännön 83 §:n mukaan aluehallituksen sekä kansalliskielilautakunnan kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen on laadittava suomen ja ruotsin kielellä.

Vaikuttamistoimielinten osalta kokouskutsut on lähetetty sekä suomen että ruotsin kielellä. Kokousten taustamateriaaleja on mahdollisuuksien mukaan lähetetty molemmilla kielillä, mikäli materiaali on valmiiksi käännetty esimerkiksi aluevaltuuston tai muun toimielimen käsittelyä varten.

Vaikuttamistoimielinten toimintasääntöjen hyväksymisen yhteydessä aluehallitus päätti 15.5.2023 58 § yksimielisesti, että hallintosääntöä seuraavan kerran päivitettäessä tarkastellaan vaikuttamistoimielinten kokouksien esityslistojen ja pöytäkirjojen julkaisutarve molemmilla kotimaisilla kielillä. Aloite tulee näin ollen arvioitavaksi seuraavan hallintosääntöpäivityksen yhteydessä.

ja

2. todeta vammaisneuvoston aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi annetun vastauksen aloitteeseen ja

2. todeta vammaisneuvoston aloitteen loppuun käsitellyksi.

Selostus

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Päätöshistoria

Vammaisneuvosto 15.06.2023 § 53

§ 53

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä aloitteen esityksen mukaisesti ja lähettää aloitteen vastuussa olevan viranhaltijan valmisteltavaksi.

Käsittely

Asiantuntija Sirkku Kiviniitty poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 20:37

Erytyssuunnittelija Sanna Ahonen poistui kokouksen tämän asian käsittelyn aikana klo.20:37

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. hyväksyä aloitteen esityksen mukaisesti ja
2. lähettää aloitteen vastuussa olevan viranhaltijan valmisteltavaksi.

Selostus

Hallintosäännön 82 pykälän mukaisesti Hyvinvointialueen jäsenellä sekä hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimillä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa.

Sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle kuukauden kuluessa aloitteen tekemisestä sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Vammaisneuvoston esittää aloitteeksi seuraavaa:

**VAMMAISNEUVOSTON ALOITE LÄNSI-UUDENMAAN
HYVINVOINTIALUEEN ALUEVALTUUSTOLLE (Luonnos)**

Vammaisneuvosto esittää seuraavaa asiaa

Aluevaltuusto päättää muuttaa hallintosäännön § 8 kokouskielen sisältöä laajentamaan vammaisneuvoston osalta koskemaan kokouskutsujen, esityslistojen ja pöytäkirjojen laatimista myös ruotsin kielellä.

Perustelut/taustaa esityksille

Vammaisneuvoston jäsenet edustavat kaksikielisen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammais- ja potilasjärjestöjä. Useimmat vammaisneuvoston jäsenet ovat itse asianomaisten yhteisöjen jäseniä terveydellisistä syistä. Nämä terveydelliset syyt luovat usein myös toiminnallisia rajoitteita, jotka luovat haasteita yhdenvertaiseen osallistumiseen.

YK:n vammaissopimuksen 1. artiklan mukaisesti vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. THL toteaa verkkosivuillaan, että omalla äidinkielellä toimiminen on korostuneen tärkeitä vammaisille ja muistisairaille henkilöille. Kielellisten oikeuksien toteutuminen yhteiskunnallisessa osallistumisessa on tärkeä osa koko hyvinvointialuetta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto on aloittanut toimintansa kuluvan vuoden alusta. Vammaisneuvoston jäsenet ovat osallistuneet myös hyvinvointialueen valmisteluun jo vuoden 2022 puolella. Hyvinvointialueen läntisen osan kunnat ovat väestömäärältään voimakkaasti kaksikielistä aluetta, jolloin väestön äidinkielenä on joko ruotsi tai suomi.

Vammaisneuvostolle on muodostunut tietoa ja kokemusta hyvinvointialueen vaikuttamistyöstä yhteensä jo vuoden ajalta. Kokemukset osoittavat, että pelkästään suomen kielellä toimitetut kokousasiakirjat hankaloittavat vaikuttamistyöhön osallistumista ja työn suorittamista sekä heikentävät osallistumisen yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuutta voidaan vastaavasti toteuttaa syrjintäkielloilla ja tarvittaessa positiivisilla erityistoimilla. Esimerkiksi hyvinvointialue voi erityistoimena ottaa huomioon, että luottamushenkilöiden mahdollisuus täyttää tehtävänsä turvataan kielilain mukaan yhdenvertaisesti (423/2003; 29 § 2 mom.).

YK:n vammaissopimuksen 2. artiklassa määritetään, että "kohtuullinen mukauttaminen" tarkoittaa tarvittaessa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla ei aiheuteta suhteetonta tai kohtuutonta rasitetta ja joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuus nauttia tai käyttää kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Yhdenvertaisvaltuutettu toteaa vuosikertomuksessaan (2022) kielellisten oikeuksien olevan perusoikeuksia, joiden toteutuminen on edellytys muiden oikeuksien toteutumiselle.

Edellä kirjoitetun perusteella, pyydämme kunnioittavasti aluevaltuustoa kohtuullisesti mukauttamaan hallintosäännön § 8 sisältöä koskemaan vammaisneuvoston kokouskutsua, esityslistaa ja pöytäkirjaa.

Länsi-Uudenmaan vammaisneuvoston puolesta

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Päätöshistoria